

ADRODDIAD I'R CABINET

6 Tachwedd 2018

Aelod Cabinet: Cyngorydd Gareth Thomas

Pwnc: Ad-drefnu darpariaeth Addysg Gynradd Dalgylch Bangor

Swyddog Cyswllt: Diane Jones – Arweinydd Prosiect Bangor

Y PENDERFYNIAD A GEISIR

Gweithredu ar y cynnig a gyhoeddwyd 4 Medi 2018 i gau Ysgolion Glanadda a Babanod Coedmawr ar 31 Awst 2020, a chynnig lle i'r disgyblion yn Ysgol y Garnedd (yn ddarostyngedig i ddewis rhieni); a chynyddu capasiti Ysgol y Garnedd i 420 yn weithredol 1 Medi 2020.

1.0 CYFLWYNIAD

- 1.1 Ar ddiwedd 2016, hysbysodd Llywodraeth Cymru fod cyfle i Awdurdodau Lleol gyda'r capasiti, i gyflawni prosiectau ychwanegol oddi mewn Band A Rhaglen Ysgolion 21ain Ganrif. Yn sgil hyn, mae Llywodraeth Cymru wedi cydnabod Gwynedd fel un o'r Awdurdodau mwyaf llwyddiannus yn cyflawni eu Rhaglen hyd yma ac rydym yn ymfalchïo eu bod yn cyfeirio atom fel enghraifft o ymarfer da yn y maes hwn. O ganlyniad, mae'r Awdurdod wedi bod yn llwyddiannus mewn bid i ad-drefnu ysgolion cynradd yn nalgylch Bangor oddi mewn Band A.
- 1.2 Cyd-destun pwysig yw maint y pecyn sydd ar gael i foderneiddio darpariaeth addysg gynradd yn ninas Bangor. Ers dechrau'r trafodaethau yn y dalgylch, mabwysiadwyd rhaglen o fuddsoddiad cyfalaf gan Lywodraeth Cymru dan faner Rhaglen Ysgolion yr 21ain. Byddai'n debygol o gynnwys buddsoddiad o gyfanswm £12.7 miliwn, gyda £6.35 miliwn o'r swm hwnnw yn grant gan Lywodraeth Cymru, mae ymrwymiad hefyd gan gwmni datblygu tai, fel rhan o gytundeb ar gyfer datblygiad newydd Goetre Uchaf ym Mhenrhosgarnedd.
- 1.3 Fel rhan o'r broses, adnabuwyd nifer o amcanion i'w hystyried ar gyfer y ddarpariaeth yn nalgylch Bangor sef:
 - Sicrhau digon o lefydd ar gyfer pob plentyn yn y lleoliadau priodol;
 - Sicrhau nad oes unrhyw ysgol yn orlawn;
 - Sicrhau nad oes unrhyw adeilad ysgol wedi'i asesu yng nghyflwr C neu waeth;
 - Lleihau llefydd gweigion sylweddol mewn ysgolion neu gynyddu effeithiolrwydd;
 - Lleihau amrediad cost y pen ar gyfer darparu addysg yn y dalgylch;
 - Sicrhau bod maint dosbarthiadau yn addas yn yr ysgolion cynradd;
 - Sicrhau nad oes dros 25 disgybl o'r un oedran mewn un dosbarth;
 - Sicrhau nad oes rhagor na 20 disgybl o oedranau gwahanol mewn un dosbarth;
 - Cysoni ansawdd addysg yn y dalgylch;
 - Sicrhau nad oes unrhyw bennaeth yn treulio rhagor na 20% o'i amser yn dysgu;
 - Datblygu'r defnydd o ysgolion fel adnodd cymunedol;
 - Gwella'r ddarpariaeth anghenion dysgu ychwanegol yn y dalgylch.

- 1.4** Cyflwynwyd adroddiad gerbron y Cabinet ar 17 Ionawr 2017, a chymeradwywyd yr argymhelliad, 'gofyn am yr hawl i gychwyn trafodaethau lleol yn unol â'r adroddiad ynglŷn ag adolygu darpariaeth addysg gynradd ym Mangor'.
- 1.5** Sefydlwyd Panel Adolygu Dalgylch (PAD) Bangor yn ystod Mehefin 2017, a chynhaliwyd pedwar cyfarfod rhwng Mehefin a Thachwedd, gyda'r olaf ar y 29 Tachwedd 2017. Roedd cynrychiolwyr o bob ysgol yn y dalgylch wedi cael gwahoddiad, gan gynnwys pennaeth, Cadeirydd Llywodraethwyr a rhiant llywodraethwyr. Rhoddwyd yn ogystal wahoddiad i'r Aelodau Lleol ac i gynrychiolaeth o'r Eglwys yng Nghymru (Esgobaeth Bangor) ac yr Eglwys Gatholig.
- 1.6** Trafodwyd nifer o opsiynau cyn i'r rhestr hir gael ei chreu. Yr athroniaeth y tu cefn i'r opsiynau oedd ystyried pob ysgol yn y dalgylch, gan geisio ffyrdd fyddai'n gwella a chynnal safon addysg:
- Opsiwn o gydweithio/ffedereiddio rhwng rhai neu holl ysgolion presennol heb gau ysgolion
 - Opsiwn o gydweithio/ffedereiddio rhwng ysgolion yn dilyn cau rhai ysgolion
 - Cau rhai ysgolion cynradd gan drosglwyddo disgyblion i ysgolion cyfagos heb fuddsoddiad cyfalaf na chydweithio rhwng yr ysgolion sy'n weddill
 - Cau rhai ysgolion cynradd gan drosglwyddo disgyblion i ysgolion cyfagos heb fuddsoddiad cyfalaf, a sefydlu cydweithio rhwng yr ysgolion sy'n weddill
 - Cau rhai ysgolion cynradd a sefydlu ysgol(ion) ardal yn dilyn buddsoddiad cyfalaf
 - Sefydlu un ysgol 3-16 neu 3-18 ar un safle i holl ddisgyblion y dalgylch
- 1.7** Cyflwynwyd adroddiad pellach gerbron y Cabinet ar 13 Mawrth 2018, a chymeradwywyd yr argymhelliad i gynnal ymgynghoriad statudol ar y broses o ad-drefnu ysgolion cynradd yn nalgylch Bangor.

2.0 Cyfnod Ymgynghori Statudol

- 2.1** Yn unol â Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 a gofynion statudol y Cod Trefniadaeth Ysgolion (006/2013), cynhaliwyd cyfnod ymgynghori statudol ar y cynnig gydag ymgynghorai perthnasol rhwng 10 Ebrill 2018 a 13:00 o'r gloch ar 22 Mai 2018.
- 2.2** Lluniwyd dogfen ymgynghori statudol yn unol â gofynion ac arweiniad y Cod Trefniadaeth Ysgolion (006/2013) dosbarthwyd copi o'r ddogfen i'r holl ymgynghorai perthnasol, unai ar ffurf copi caled neu drwy anfon e-bost oedd yn cynnwys linc at dudalen arbennig ar wefan y Cyngor (www.gwynedd.llyw.cymru/moderneiddioaddysg)
- 2.3** Derbyniwyd **68** ymateb i'r ymgynghoriad statudol gan gynnwys ymatebion gan ddisgyblion, staff, llywodraethwyr, preswylwyr a rhieni unigol, yn ogystal â nifer o gyrff.
- 2.4** Yn ystod y cyfnod ymgynghori cynhaliwyd dau sesiwn galw heibio yn Neuadd Reichel, Prifysgol Bangor. Roedd arddangosfa o'r wybodaeth yn y ddogfen ymgynghorol ac roedd swyddogion o adrannau perthnasol (e.e. Addysg, Eiddo, Adnoddau Dynol ayyb) ar gael i egluro ac ymateb i ymholiadau. Roedd yna hefyd gyfle i rai oedd yn mynychu dderbyn copi caled o unrhyw ddogfennaeth berthnasol i'r cynnig ac i gyflwyno sylwadau ysgrifenedig. Mynychodd **33** o bobl y sesiynau galw heibio.

2.5 Crëwyd dogfen ymgynghorol i blant cynradd gyda holiaduron cysylltiedig. Trefnwyd bod hwylusydd yn ymweld ag ysgolion oedd yn rhan o'r ymgynghoriad i gynnal sesiynau gyda'r disgyblion i ganfod eu barn.

2.6 Ar 3 Gorffennaf 2018, adroddwyd i'r Cabinet unwaith yn rhagor, er mwyn cyflwyno'r prif sylwadau a phwyntiau a dderbyniwyd gan fudd-ddeiliaid yn ystod yr ymgynghoriad statudol, ynghyd ag ymateb y Cyngor i'r sylwadau hynny. Yn eu cyfarfod, penderfynodd y Cabinet fel y ganlyn:

- i. *Cymeradwyo'r cynnig i gau Ysgolion Glanadda a Babanod Coed Mawr ar 31 Awst 2020, a chynnig lle i'r disgyblion yn Ysgol y Garnedd (yn ddarostyngedig i ddewis rhieni); a chynyddu capasiti Ysgol y Garnedd i 420.*
- ii. *Cymeradwyo cyhoeddi rhybuddion statudol ar y cynnig i (i) uchod yn unol â gofynion Adran 48 o Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013*

3.0 Cyfnod Gwrthwynebu

3.1 Yn unol â Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion 2013, y Cod Trefniadaeth Ysgolion, a phenderfyniad Cabinet 3 Gorffennaf 2018, cyhoeddwyd rhybudd statudol ar 4 Medi 2018, ac fe gynhaliwyd cyfnod o wrthwynebu statudol ar y cynnig rhwng 4 Medi a 2 Hydref 2018.

3.2 Cyhoeddwyd Rhybuddion Statudol ar 4 Medi 2018 a gosodwyd copïau o'r rhybudd ar giataiau'r 3 ysgol sef Ysgol Glanadda, Ysgol Babanod Coedmawr ac Ysgol y Garnedd ac ar wefan y Cyngor www.gwynedd.llyw.cymru/moderneiddioaddysg. Dosbarthwyd copïau electroneg a chaled o'r rhybuddion yn unol â gofynion y Cod Trefniadaeth Ysgolion. Nodwyd yn glir yn y rhybuddion bod modd i unrhyw un wrthwynebu a sut yr oedd modd gwneud hynny.

3.3 Dyma grynodedeb o destun y Rhybuddion Statudol

- (a) **CAU YSGOL GLANADDA**, Bangor Gwynedd LL57 4SG ar **31 Awst 2020**.
- (b) **CAU YSGOL BABANOD COEDMAWR**, Bangor, Gwynedd, LL57 4TL ar **31 Awst 2020**.
- (c) **EHANGU** safle YSGOL Y GARNEDD, Ffordd Penrhos, Bangor, LL57 2LX, gan gynyddu'r capasiti i 420 o ddisgyblion blynyddoedd Derbyn i 6, a 30 disgybl Meithrin llawn amser. Bwriedir gwneud hyn drwy drosglwyddo'r ysgol i adeilad newydd sydd i'w godi ar safle ger llaw yr adeilad presennol.

3.4 Yn dilyn y cyfnod gwrthwynebu, mae'n ofynnol i'r Cabinet ystyried adroddiad ffurfiol o'r gwrthwynebiadau a'r ymateb iddynt cyn gwneud penderfyniad terfynol i weithredu'r cynnig ai peidio.

4.0 Gwrthwynebiadau a dderbyniwyd yn ystod y cyfnod gwrthwynebu

4.1 Pwrpas y rhan hwn yr adroddiad yw cyflwyno crynodeb o'r gwrthwynebiad a dderbyniwyd yn ystod y cyfnod gwrthwynebu gan ei dadansoddi ynghyd a chynnwys ymateb y Cyngor. Daeth y cyfnod gwrthwynebu i ben ar 2 Hydref 2018 a derbyniwyd **1** gwrthwynebiad ysgrifenedig ar bapur.

- 4.2** Yn dilyn derbyn yr **1** gwrthwynebiad aethpwyd ati i ddadansoddi. Derbyniwyd sylwadau yn ymwneud a materion Traffig, Diogelwch plant, Cyllid, Y Gymraeg ac Addysgol, gyda rhai sylwadau wedi ei godi fel rhan o'r ymgynghoriad statudol sydd eisoes wedi ei drafod yng nghyfarfod Cabinet 3 Gorffennaf 2018. Ceir dadansoddiad llawn o'r gwrthwynebiad ynghyd ac ymateb llawn y Cyngor yn **Atodiad 1** yr adroddiad hwn.
- 4.3** Yn dilyn ystyried yr holl sylwadau a dderbyniwyd yn ystod y cyfnod ymgynghori statudol **Atodiad 2** a'r gwrthwynebiad a dderbyniwyd yn ystod y cyfnod gwrthwynebu, mae'r Cyngor yn parhau i fod yn argyhoeddedig mai'r cynnig hwn yw'r opsiwn gorau ar gyfer dyfodol addysg yn nalgylch Bangor.
- 4.4** Gellir mynd i'r afael ar nifer o'r heriau sy'n wynebu Dalgylch Bangor ar hyn o bryd, gan ymateb yn benodol i'r angen am gynnydd yn y galw am lefydd yn ardal Penrhosgarnedd a gwella'r ddarpariaeth i ddysgwyr y ddinas. Bydd y buddsoddiad arfaethedig yn galluogi i:
- Gwell cysondeb yn safon ac ansawdd yr addysg a ddarperir yn y dalgylch
 - Gwella effeithlonrwydd stad yr ysgol, gan leihau nifer o adeiladau mewn cyflwr gwael
 - Gwneud cyfraniad sylweddol tuag at leihau nifer o lefydd gweigion
 - Rhyddhau cyllideb i'w wario ar blant o fewn gyfundrefn addysg yn hytrach nag adeiladau
 - Rhesymoli cost fesul disgybl mewn ysgolion.
 - Sicrhau arweinyddiaeth a rheolaeth gadarn
 - Gwella'r amgylchedd ddysgu i fwy o ddisgyblion a chynyddu'r nifer disgyblion a fydd yn elwa o amgylchedd ddysgu 21ain Ganrif.
 - Gwell cysondeb mewn maint dosbarthiadau a lleihau'r ystod oedran o fewn dosbarthiadau ysgolion cynradd.

5.0 I Grynhoi

- 5.1** Mae'r argymhelliad yma yn dilyn ystyriaeth o ystod eang o opsiynau posib. Crynhowyd y cynigion yma i restr hir o opsiynau posib, a gwerthuswyd yr opsiynau yma'n llawn wrth gymharu prif fanteision ac anfanteision yn erbyn ffactorau penodol. Defnyddiwyd uchelgais y strategaeth 'Addysg Gynradd o'r Ansawdd Gorau i Blant Gwynedd', ffactorau yn y Cod Trefniadaeth, gweledigaeth dalgylch Bangor a ffactorau perthnasol eraill.
- 5.2** Fel rhan o'r gwerthusiad opsiynau yma, defnyddiwyd hefyd casgliadau asesiadau effaith ardrawiad Cymunedol, leithyddol a Chydraddoldeb. Mae'r asesiadau yma a holl ddogfennaeth gefndirol y cynnig ar gael ar wefan y Cyngor www.gwynedd.llyw.cymru/moderneiddioaddysg. Mae gan yr Adran Addysg rôl i hyrwyddo nodau llesiant y Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015 ymysg disgyblion y sir drwy ei weithgareddau a'i brosiectau. Yn dilyn ystyriaeth ac asesiad yn unol a gofynion y deddf llesiant, deuir i'r casgliad fod y cyfeiriad hwnnw yn cydblethu a 7 nod llesiant y Ddeddf, ynghyd ag amcanion llesiant y Cyngor.
- 5.3** Pe byddai'r Cabinet yn penderfynu cefnogi argymhelliad yr adroddiad hwn, yna gellir bwrw ymlaen gyda'r broses o gau Ysgol Glanadda ac Ysgol Babanod Coedmawr yn Awst 2020 ac adeiladu Ysgol newydd ar gyfer Ysgol y Garnedd gyda'r bwriad o agor yn swyddogol ym Medi 2020.

6.0 Camau Nesaf

6.1 Yn ddarostyngedig ar benderfyniad Cabinet, dyma gamau nesaf y broses gydag amserlen amlinellol;

Camau'r Nesaf	Amserlen Amlinellol
Penderfyniad terfynol gan Gabinet y Cyngor (posib i'r cynnig gael ei atgyfeirio i Weinidog Addysg a Sgiliau Llywodraeth Cymru ar ôl y penderfyniad yma)	Tachwedd 2018
Cychwyn y broses o drosglwyddo i'r adeilad newydd	Mehefin 2020
Agor yr ysgol	1 Medi 2020

7.0 Argymhellion

Argymhellir felly:

- i. Cymeradwyo'r cynnig i gau Ysgolion Glanadda a Babanod Coedmawr ar y 31 Awst 2020, a chynnig lle i'r disgyblion yn Ysgol y Garnedd (yn ddarostyngedig ar ddewis rhieni); a chynyddu capasiti Ysgol y Garnedd i 420.

Barn yr Aelodau Lleol

Bydd unrhyw sylwadau gan yr Aelodau Lleol yn cael eu cyflwyno yn y cyfarfod.

Barn y Swyddogion Statudol

Y Swyddog Monitro

Mae'r adroddiad yma wedi bod yn destun mewnbwn gan y Gwasanaeth Cyfreithiol felly nid oes gennyf sylwadau i'w hychwanegu o safbwynt priodoldeb.

Y Pennaeth Cyllid

Rwy'n cefnogi gweithredu yn unol â'r penderfyniad a geisir yn ardal Bangor, tra'n annog aelodau a swyddogion perthnasol i barhau gyda'r prosiect ehangach i adolygu a moderneiddio trefniadaeth ysgolion yn ddi-oed.

Atodiadau

Atodiad 1	Dadansoddiad ac ymatebion y Cyngor i'r gwrthwynebiad a dderbyniwyd yn ystod y cyfnod gwrthwynebu statudol.
Atodiad 2	Adroddiad Cabinet 3 Gorffennaf, 2018

DOGFENNAU CEFNDIR

Mae holl ddogfennau cefndir perthnasol y cynnig ar gael ar wefan y Cyngor trwy ddilyn y ddolen www.gwynedd.llyw.cymru/moderneiddioaddysg.

Mae'r dogfennau cefndir yn cynnwys:

- Cod Trefniadaeth Ysgolion 006/2013
- Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013
- Addysg Gynradd o'r Ansawdd Gorau i Balnt Gwynedd
- Pecyn Ystadegol 2017-18
- Adroddiad Asesiad Ardrawiad Effaith Ieithyddola Chymunedol
- Asesiad Ardrawiad Cydraddoldeb
- Adroddiad a Thaflen Benderfyniad Cabinet – Ionawr 2017
- Adroddiad a Thaflen Benderfyniad Cabinet – Mawrth 2018
- Adroddiad a Thaflen Benderfyniad Cabinet – Gorffennaf 2018
- Dogfen Ymgynghori Statudol 10 Ebrill – 22 Mai 2018
- Dogfennau Ymgynghorol gyda Disgyblion Ysgolion a effeithir gan y cynnig
- Dadansoddiad ac ymateb y Cyngor i sylwadau a dderbyniwyd yn ystod y cyfnod ymgynghori statudol
- Rhybuddion Statudol a gyhoeddwyd 4 Medi 2018